

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

ROZVOJOVÝ PLÁN ZELENĚ

BÍLOVICE-LUTOTÍN

OBSAH

1 ÚVOD.....	3
2 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	3
3 POUŽITÉ PODKLADY	4
4 CÍL PROJEKTU	4
5 CHARAKTERISTIKA MONITOROVANÉ OBLASTI.....	5
5.1 Modelové území a širší kontext.....	5
5.2 Historie obce.....	5
5.3 Přírodní podmínky	7
5.3.1 Klimatické poměry.....	7
5.3.2 Geomorfologické poměry	7
5.3.3 Geologické poměry	7
5.3.4 Půdní poměry	8
5.3.5 Hydrologické poměry	9
5.3.6 Biogeografické poměry	9
6 METODIKA HODNOCENÍ STAVU SYSTÉMU ZELENĚ	11
7 SOUČASNÝ STAV SYSTÉMU ZELENĚ.....	21
8 DOPORUČENÍ - ÚDRŽBA SÍDELNÍ ZELENĚ.....	26
9 ZÁVĚR	29

1 | ÚVOD

Studie pojednává o architektonicko-krajinářském zpracování vybraných lokalit dané lokality. Předmětem díla je obec Bílovice-Lutotín (1. část - k. ú. Lutotín, 2. část - k. ú. Bílovice) a jako každé jiné modelové území, vyžaduje i tato obec individuální přístup. Řešen je zejména intravilán obce s návazností a plynulým přechodem do krajiny. Navrhovaná řešení se v převážné míře týkají obecních parcel a řešený prostor je stanoven majetkoprávním vztahem a s možným odkupováním pozemků neuvažuje. Přesto se autor snaží vytvořit ucelený systém zeleně, jenž stávající plochy veřejné zeleně zkvalitní, bude dbán důraz na obnovu funkce provozní, obytné a navržené úpravy povedou k celkovému zlepšení podmínek v rámci modelového území.

Význam navrhovaných úprav pozitivně ovlivní klimatizační faktor, povede ke zlepšení hygienických poměrů, zajistí retenci vody a zvýšení biodiverzity. V neposlední řadě bude řešena oblast rekreace, a to vše v harmonickém souladu s jedinečnou atmosférou hanáckých vesnic.

2 | IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

AKCE:	ROZVOJOVÝ PLÁN ZELENĚ
KRAJ:	Olomoucký
ORP:	Prostějov
OBEC, K. Ú.:	Bílovice-Lutotín, k. ú. Bílovice, k. ú. Lutotín
OBJEDNATEL:	Obec Bílovice-Lutotín Bílovice 39 798 41 Bílovice-Lutotín tel.: 588 002 265

Zpracováno v rámci realizace projektu OPZ registrační číslo CZ.03.4.74/0.0/0.0/16_033/0002909 s názvem „Zlepšení výkonu státní správy a samosprávy malých obcí mikroregionu Kostecko“.

3 | POUŽITÉ PODKLADY

- Metodika pro výběr vhodných druhů dřevin a bylin pro venkovská sídla, Baroš a kol., 2014
- PD Obnova krajinných struktur v obci Bílovice-Lutotín II, Arvita P spol. s r.o., Otrokovice, 2017
- Územní plán a Plán společných zařízení obce Bílovice-Lutotín
- Pasport zeleně obce Neubuz, Arvita, 2016. Zpracovala Ing. Pavla Lorenzová
- Portál územního plánování - mapový portál Olomouckého kraje
- vlastní terénní průzkumy a fotodokumentace
- vlastní inventarizace a hodnocení FKJZ
- mapové podklady (ČUZK - ZM10, ZM50, ortofoto, katastrální mapa)
- webový prohlížeč mapových služeb AOPK ČR, 2017
- webové stránky a mapový portál obce Bílovice-Lutotín

4 | CÍL PROJEKTU

Cílem projektu rozvojového plánu zeleně pro obec Bílovice-Lutotín je evidence, hodnocení a návrh obnovy a tvorby sídelní zeleně s cílem zajistit zlepšení kvality prostředí v sídle a jeho ekologickou stabilitu. Navrhnout zeleň v sídle jako funkčně a prostorově spojitý systém zeleně zastavěného území, vodních prvků a zastavitelných ploch v návaznosti na zeleň v krajině včetně zajištění průchodnosti území.

Kategorizace veškerých ploch zeleně je uskutečněna dle funkčního, plošného a prostorového významu a dle kvality. V rámci dokumentace budou tyto mapované plochy označeny jako funkčně-kompoziční jednotky zeleně (FKJZ).

Každá FKJZ bude podrobena rozboru - část analytická, tj. popis současného stavu a na ni naváže část návrhová, kdy bude navržena revitalizace řešené plochy příp. další úpravy zeleně. Pro analyzované jednotky, které nevyžadují nutnou obnovu, budou doporučeny regulativy a opatření.

5 | CHARAKTERISTIKA MONITOROVANÉ OBLASTI

5.1 | Modelové území a širší kontext

Bílovice-Lutotín je nevelkou obcí, osídlenou asi 500 obyvateli a je situována v Olomouckém kraji, v okrese Prostějovském. Obec leží 7 km severozápadním směrem od středu okresního města Prostějova, rozprostřena je v jižní části regionu Haná, tolik typického pro vysokou úrodnost půdy a zemědělské hospodaření. Dnešní bloky polí jsou ploché, široké, velkolepé se vzdálenými horizonty. Prochází tudy řeka Romže, která představuje významný krajinný prvek modelového území. Na březích toku jsou situovány souvislé porosty i drobné lesíky či hájky. Při katastrálním území Bílovice je přítomná přírodní památka Na Hůrkách.

Městskou částí Lutotín prochází železniční trať, zřízena roku 1919, která zároveň odpovídá historickému trasování významné komunikační trasy. Tato stezka byla součástí dálkové migrační magistrály, jež propojovala západní Evropu s východní a pokračovala přes střední Asii do Číny.

5.2 | Historie obce

Zaznamenané archeologické nálezy v nivě říčky Romže odkazují na starobylý původ slovanského osídlení z 9. a 10. století, nicméně první zmínka o Bílovicích se váže k roku 1305, později k roku 1340.

Z Bílovic pochází jeden z mála na okrese nalezených žárových slovanských hrobů ze 7. století našeho letopočtu, v Lutotíně byly nalezeny hroby žárové avšak ohrozimského typu z poloviny 4. tisíciletí př. n. l. K cenným

historickým památkám patří v Bílovicích lidový zděný statek se žudrem a hospodářskými budovami, postavený v 18. století, v Lutotíně pak kaple sv. Anny z roku 1822. Kaple sv. Floriána v Bílovicích byla vysvěcena roku 1782. V obou částech obce býval hospodářský dvůr a stejně tak i vodní mlýn.

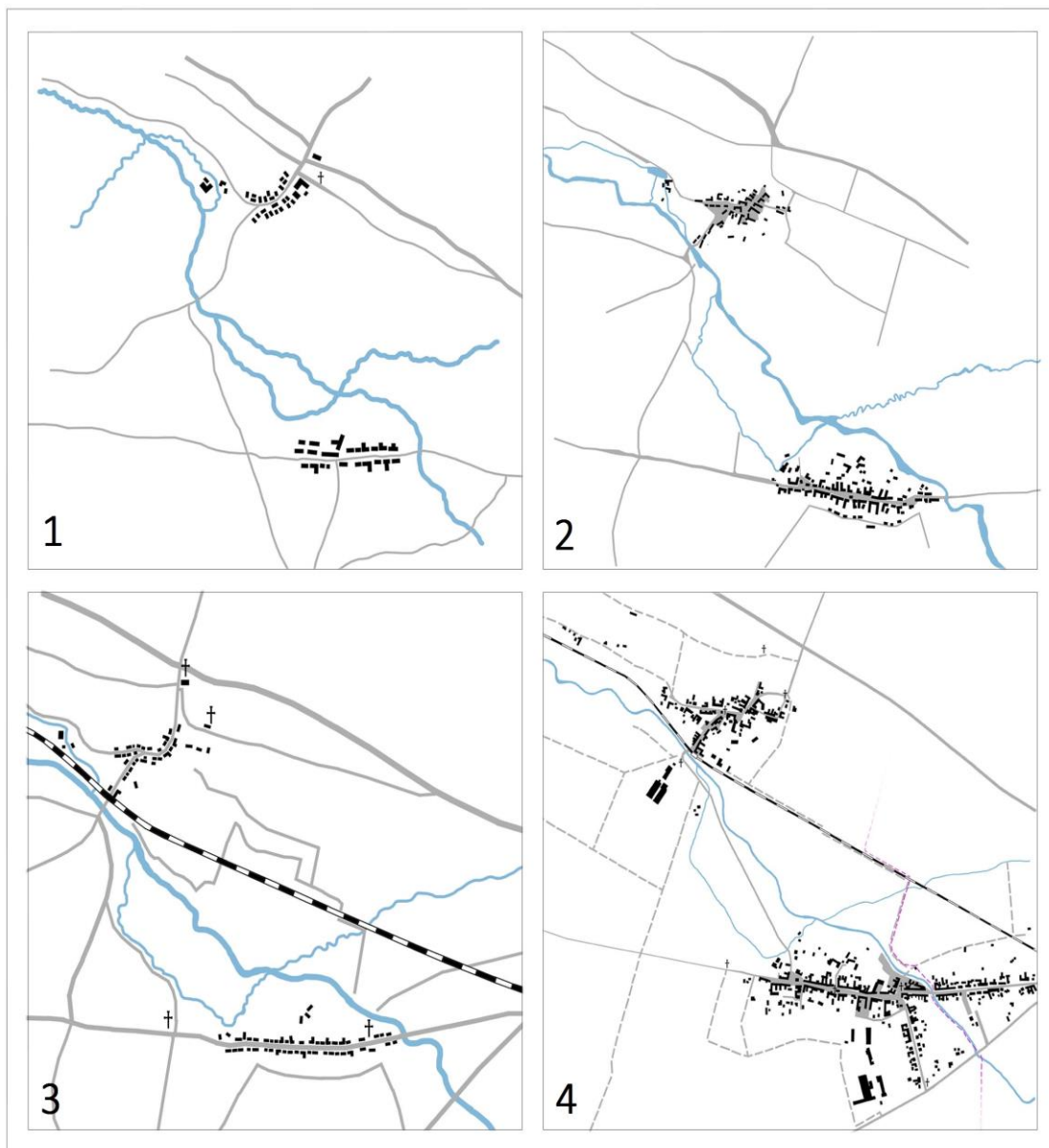
1 2
3 4

Obr. 1 | Rybník u mlýna v Lutotíně. Obr. 2 | Přepad rybníka v Lutotíně

Obr. 3 a 4 | Pohled na náves v Bílovicích s dominantní kaplí sv. Floriána.

Urbanistický vývoj osídlení - grafické znázornění:

- 1 | 1. vojenské mapování 1764-1768, 1780-1783
- 2 | Stabilní katastr 1826 - 1843
- 3 | 3. vojenské mapování 1876 - 1878
- 4 | současnost

Na první pohled je patrné napřimování toku, kdy se vytrácí přirozené meandry. V minulosti byly vysušeny i vodoteče menšího rozsahu. Tyto změny vodního režimu se bezprostředně podílí na dnešních problémech nejčastěji spojených s povodněmi. Pro agrární krajiny je typická snížená retence vody v důsledku nepřiměřeného obhospodařování zemědělské půdy, a tato skutečnost opět souvisí s vodním režimem. Nevhodné zásahy mechanikou, které proběhly v době minulého režimu, dnes vyústily v nedostatečné zasakování či erozi a jsou patrné na polích obklopujících obec. Vymizely drobné remízy, meze i lesíky, jež sloužily polní zvěři jako útočiště. Díky různým dotačním programům se tyto drobné segmenty opět navrací do krajiny a je tak podporována biodiverzita území. Změny nastaly rovněž v zahuštění cestní sítě. V době průmyslové revoluce byla vybudována železniční trať, jež protíná obec Lutotín. Samozřejmě je i rozrůstání zástavby, která však stále zůstává kompaktní. V současné době došlo k přiblížení zástaveb obce Kostelec a Bílovic.

5.3 | Přírodní podmínky

5.3.1 | Klimatické poměry

Klimaticky leží řešené území na rozhraní teplé (varianta T2) a mírně teplé (varianta MT11) oblasti (členění podle Quitta, 1984).

Řešené území je charakteristické dlouhým, teplým a suchým létem. Přechodné období je velmi krátké s teplým jarem a podzimem. Zima je krátká, mírně teplá a suchá až velmi suchá, s velmi krátkým trváním sněhové pokrývky.

Některé vybrané klimatické charakteristiky pro jednotku T2 a MT 11 jsou uvedeny v následujícím přehledu:

	T 2	MT 11
POČET LETNÍCH DNŮ	50 - 60	40 – 50
POČET DNŮ S PRŮMĚRNOU TEPLOTOU 10 °C A	160 - 170	140 – 160
POČET MRAZOVÝCH DNŮ	100 - 110	110 – 130
POČET LEDOVÝCH DNŮ	30 - 40	30 – 40
PRŮMĚRNÁ TEPLOTA LEDNA	-2 - -3	-2 - -3
PRŮMĚRNÁ TEPLOTA ČERVENCE	18 - 19	17 – 18
PRŮMĚRNÁ TEPLOTA DUBNA	8 - 9	7 – 8
PRŮMĚRNÁ TEPLOTA ŘÍJNA	7 - 9	7 – 8
PRŮMĚRNÝ POČET DNŮ SE SRÁŽKAMI 1 MM A	90 - 100	90 – 100
SRÁŽKOVÝ ÚHRN ZA VEGETAČNÍ OBDOBÍ	350 - 400	350 – 400
SRÁŽKOVÝ ÚHRN V ZIMNÍM OBDOBÍ	200 - 300	200 – 250
POČET DNŮ SE SNĚHOVOU POKRÝVKOU	40 - 50	50 – 60
POČET DNŮ ZAMRAČENÝCH	120 - 140	120 – 150
POČET DNŮ JASNÝCH	40 - 50	40 – 50

5.3.2 | Geomorfologické poměry

Podle geomorfologického členění ČSR (Demek J. a kol., 1987) patří řešené území do provincie Západní Karpaty. Regionální členění reliéfu ukazuje následující přehled:

Subprovincie:	Vněkarpatské sníženiny
Oblast:	Západní Vněkarpatské sníženiny
Celek:	Hornomoravský úval
Podcelek:	Prostějovská pahorkatina
Okresek:	Kojetínská pahorkatina

Kojetínská pahorkatina má charakter nížinné pahorkatiny. Je tvořena neogenními a kvartérními sedimenty. Východní okraj pahorkatiny je lemován terasami řeky Moravy. Samotné řešené území leží v mírném svahu s východní expozicí.

5.3.3 | Geologické poměry

Hornomoravský úval je převážně vyplněn neogenními a kvartérními sedimenty. Starší horniny vystupují jen v izolovaných ostrůvcích. Nejsvrchnější vrstvy daného území pak tvoří neogenní a kvartérními sedimenty. Neogenní sedimenty jsou v řešeném území zastoupeny jednak miocenní lanzendorfskou sérií a pliocenní pestrá sérií. Miocenní lanzendorfská série vznikla ve spodním tortonu, kdy se do Hornomoravského úvalu rozšířil mořský záliv. Převážně ji tvoří mořské vápnitě jíly, často obsahující vložky jemného vápnitěho

křemenného písku. V Hornomoravském úvalu, který je oblastí převážně akumulací, dosahují značné mocnosti kvartérní pokryvy - a to sedimenty fluviální a eolické. Eolické sedimenty jsou v této části úvalu zastoupeny vápnitými sprašemi, zachovanými jako návěje a závěje o mocnosti až přes 20 metrů z posledního (würmského) glaciálu. Počátky fluviální sedimentace lze sledovat již od starého pleistocénu, kdy se utváří současná síť vodních toků. Fluviální sedimenty teras jsou tvořeny náplavovými písčými hlínami místy s příměsí štěrku. Mladšího data jsou povodňové kaly, jejichž tvorba je spojována s lidskou činností v povodí řek.

5.3.4 | Půdní poměry

MATEČNÍ PŮDNÍ MATERIÁLY:

Spraše - Spraš je nezpevněný pórovitý sediment, slabě propustný, zpravidla bez vrstevnatosti. Tvoří ho prachové částice, vyskytuje se však i hrubší písčité a jemnější jílovitá frakce. Spraš je světle žluté až hnědavé barvy, časté jsou vápnité konkrce (cicváry) a svislé vápencové rourky na místech kořenových systémů rostlin. Spraše se většinou vyskytují v sériích mocných několik metrů, mezi nimi jsou obvykle fosilní půdy. Na takovýchto podkladech se vyvinuly půdy s dobrými chemickými a fyzikálními vlastnostmi. Obecně jsou spraše a sprašové hlíny matečným materiálem pro černozemě a hnědozemě. Spraše pokrývají převažující část řešeného území.

Sprašové hlíny - Je to nezpevněný sediment velmi podobný spraši. Vzniká obvykle vyluhováním CaCO_3 ze spraše působením srážkové vody za vzniku jílu.

Fluviální sedimenty - Jsou to aluviální, povodňové sedimenty. Složení sedimentů je závislé na petrografickém složení a stavbě celého povodí nad daným místem.

PŮDNÍ TYPY:

Skupina černozemních půd - Jednotlivým znakem hlavních půdních jednotek (HPJ) v této skupině je to, že se vyznačují nejkvalitnějším humusem a zpravidla mocnou humusovou vrstvou. Typickými půdami této skupiny jsou černozemě, které se vyvinuly na vápnitých půdotvorných substrátech sedimentárního původu, především na spraši, ojediněle pak na slinitých sedimentech. Kromě typických černozemí sem náleží výjimečně i půdy jiného genetického vývoje, ale s mocnou vrstvou humusu, jehož kvalita se rovná kvalitě černozemí.

Skupina hnědozemí - Zahrnuje středně těžké půdy, převážně bezskeletovité, vyvinuté na spraši, sprašové hlíně a na hlinité svahovině. Společným znakem je menší mocnost humusové vrstvy. Obsah humusu je ve srovnání s černozemí nižší a horší kvality. Tato horší kvalita je důsledkem méně intenzivní mikrobiální činnosti s vyšší mineralizací organické složky půdy, umožněné vláhovými poměry. Půdní reakce je slabě kyselá až neutrální. Nejlepší poměry vykazují půdy na spraši.

Fluvizemě - Do této skupiny zahrnujeme půdy vytvořené na naplaveninách vodních toků. Zaujímají tedy nejnižší polohy území. Charakteristickým znakem je rozdílná mohutnost humusové vrstvy a rozdílné zrnitostní složení v závislosti na původu a vytřídění zemin, které voda přinášela. Obsahem humusu se vyrovnají černozemím, kvalita humusu je však střední. Fyzikálně-chemické vlastnosti typických fluvizemí, zvláště schopnost poutat živiny a uvolňovat je pro rostliny, jsou velmi dobré. Téměř se vyrovnají černozemím.

5.3.5 | Hydrologické poměry

Podzemní vody - Charakter podzemních vod je dán geologickou strukturou daného území. Bohaté zásoby průlinové podzemní vody jsou vázány na fluvialní písčito-šterkovité náplavy vyplňující sníženinu Hornomoravského úvalu. Oběh podzemní vody je často zintenzivňován souvislostí s vodou v přilehlém povrchovém toku.

Povrchové vody - Zájmová oblast náleží k povodí řeky Romže. Romže pramení ve Dzbeli ve výšce 492 m n. m. a ústí zprava do Moravy u Uhřic ve 192 m n. m. Plocha povodí činí 456,4 km², délka toku 31,3 km a průměrný průtok u ústí 1,37 m³. s⁻¹.

5.3.6 | Biogeografické poměry

Modelové území biogeograficky náleží do provincie středoevropských listnatých lesů, do podprovincie karpatské a leží na pomezí dvou bioregionů - Prostějovský bioregion (1.11) a Dražanský bioregion (1.52). Na území obce jsou zaznamenány následující biochory: 3BM, 3BE, 2Nh, 2RE a 2 Db, přičemž řešených ploch v intravilánu se týkají zejména biochory 2RE, okrajově 2Nh (Lutotín) a 2Db, okrajově 2Nh (Bílovice).

Prostějovský bioregion se nachází ve střední části střední Moravy v Hornomoravském úvalu, je výrazně protažen ve směru S- J a má plochu 686 km². Typickou část bioregionu tvoří sprašová pahorkatina na dně úvalu; převažují dubohabrové háje s malými ostrovy teplomilných doubrav. Vyskytuje se téměř výhradně 2., bukovo-dubový vegetační stupeň. Region je specifický přechodným charakterem vlivem polohy na hranicích hercynské, panonské a karpatské podprovincie. Tento ráz je setřen dlouhodobým prakticky úplným odlesněním (starosídelní oblast), dnešní biota je silně ochuzená a chybí jí většina

význačnějších diferenciálních prvků. Netytickou část tvoří výchozy kulmu a krystalinika, kryté mozaikou dubohabřin, acidofilních a teplomilných doubrav. V současnosti zcela dominuje orná půda, zachovány jsou fragmenty vlhkých luk a travnatých lad; lesy až na drobné akátiny, jehličnaté a topolové lesíky chybějí. Od Dražanského bioregionu (1.52) se Prostějovský odlišuje geologicky, klimaticky a vegetačně, hranice je většinou výrazná a prochází úpatím morfologicky nápadného svahu Dražanské vrchoviny.

Dražanský bioregion je tvořen vrchovinou na monotónním kulmu, u okrajů se sílí údolí. Biota náleží 3., dubovo-bukovému až 5. jedlovo-bukovému vegetačnímu stupni, pouze na okrajích (zejména na jihovýchodě a východě) se více uplatňují teplomilné prvky. Potenciální vegetace je řazena do bikových bučin, v členitějším reliéfu do květnatých bučin. Biodiversitu zvyšuje poloha bioregionu v kontaktu s podprovincií severopanonskou i karpatskou, snižuje ji naopak jednotvárný horninný podklad. Netytická část je tvořena okraji na sedimentech permu, křídových pískovcích a na plošším reliéfu se sprašemi, s vegetací acidofilních doubrav a dubohabrových hájů. Na strmých okrajových svazích jsou přítomny i ostrůvky teplomilných doubrav. Na plošinách převažují pole se zbytky vlhkých luk s upolínem, na svazích jsou velké zbytky bučin a kulturní smrčiny.

2RE - Plošiny na spraších 2. v. s.

Základní typ potenciální přirozené vegetace tvoří hercynské černýšové dubohabřiny (Melampyro nemorosi-Carpinetum), v lokálně teplejších polohách mohou dubohabřiny doprovázet středoevropské mochnové doubravy (Potentillo albae-Quercetum). V potočních nivách lze předpokládat olšové jaseniny (Pruno-Fraxinetum). Na odlesněných místech lze očekávat porosty teplomilných trávníků svazu Cirsio-Brachypodium pinnati, na mezických místech

ovsíkové louky svazu Arrhenatherion a podél potoků vegetace vlhkých luk svazu Calthion. STG: 2BD3.

Současné využití krajiny: Lesy 2,5 %, travní porosty 1,5 %, vodní plochy 1 %, pole a chmelnice 81 %, sady a vinice 4,5 %, sídla 5 %, ostatní 4,5 %. Pole zcela dominují, jsou velká, pokrývají rozsáhlá souvislá území. Jednotlivá pole jsou oddělena přímými dlouhými cestami a okresními silnicemi s doprovodem ovocných dřevin. V Prostějovském bioregionu (1.11) je i několik chmelnic. Lesy jsou velmi vzácné, zpravidla je tvoří pouze nepatrné segmenty na ojedinělých vyšších strmých svazích, nebo v místech, kde dříve byly těženy nerostné suroviny, případně tvoří doprovod vodotečí. Vodní plochy jsou velmi vzácné, tvoří je jednak zaplevelené příkopy v polích, jednak kratší úseky větších alochtonních potoků, ale též drobné rybníky v nivách některých segmentů. Větší zastoupení sadů proti ostatním typům plošin je dáno výskytem zahrádek a ojedinělých větších sadů na okrajích měst. Převažují zahrádky u vesnických stavení. Sídla jsou tvořena kdysi bohatými velkými vesnicemi, které jsou poměrně blízko sebe.

2 Nh - Užší hlinité nivy 2. v. s.

Potenciální přirozenou vegetaci tvoří lužní porosty, v nichž lze předpokládat vegetaci olšových jasenin (Pruno-Fraxinetum), na něž na sušších místech navazují v Čechách a snad i na střední Moravě hercynské černýšové dubohabřiny (Melampyro nemorosi-Carpinetum), na jižní Moravě zřejmě panonské prvosenkové dubohabřiny (Primulo veris-Carpinetum) a v západokarpatské podprovincii ostřicové dubohabřiny (Carici pilosae-Carpinetum). Občas se v depresích s výstupem podzemní vody vyskytují bažinné olšiny svazu Alnion glutinosae. V mokřadech se vyskytují porosty vysokých ostřic (svaz Caricion gracilis), případně i rákosu (svaz Phragmition), na

loukách se objevuje vegetace svazů Arrhenatherion a Alopecurion, na vlhkých místech přecházející až porostů svazu Calthion a zejména v Čechách až do slatinných krátkostébelných ostřicových luk svazu Caricion davallianae. STG: 2BC-C5a.

Současné využití krajiny: Lesy 5 %, travní p. 8 %, vodní pl. 6 %, pole a chmelnice 67,5 %, sady 3,5 %, sídla 5 %, ostatní 5 %. Již od konce minulého století v těchto nivách dominují pole, neboť vodní toky zde byly regulovány nejdříve. Pole jsou nadprůměrně velká a oddělená zpravidla pouze příkopy. Lesy tvoří malé segmenty, převažují topolové kultury a olšové lesíky na zamokřených sníženinách. Ekologicky nevhodné jsou zvláště porosty introdukovaného ořešáku černého. Sady jsou zastoupeny zahrádkami na okrajích sídel. Sídla se vzhledem k dlouhodobému vyloučení záplav se rozrostla z okrajů právě do niv. Převažují středně velké a malé vesnice.

2Db - Podmáčené sníženiny na bazických zeminách 2. v. s.

Typickou potenciální vegetací je v osách depresí podél potoků vegetace olšových jasenin (Pruno-Fraxinetum) a mimo toky vegetace bažinných olšin (svaz Alnion glutinosae), které na okrajích přecházejí v hercynské černýšové dubohabřiny (Melampyro nemorosi-Carpinetum). Na vlhkých místech po odlesnění mohou vznikat vlhké louky svazu Calthion a Molinion. Suchá odlesněná místa pokrývají ovčíkové louky svazu Arrhenatherion. STG: 2BD3, 2BD4, 2BD5b, 2C5a.

6 | METODIKA HODNOCENÍ STAVU SYSTÉMU ZELENĚ

Pro hodnocení současného stavu byl využit model 'FKJZ' - vymezení dle funkčně-kompoziční jednotky zeleně. Jedná se o ucelenou část systému zeleně sídla, která je vymezena prostorově na základě společenského významu role v organismu sídla. Pro hodnocení byla použita metodika zpracovaná doc. Ing. Pavlem Šimkem, Ph.D a na základě individuality této studie doplněna a poupravěna.

KRITÉRIA HODNOCENÍ FUNKČNĚ – KOMPOZIČNÍ JEDNOTKY ZELENĚ (FKJZ)

A | ČÍSLO PLOCHY ZELENĚ

B | FUNKČNÍ TYP ZELENĚ

Ozn.	FKJZ	Charakteristické znaky
P	Parky	Souvislá upravená plocha, na které plošná a prostorová struktura vegetačních prvků odpovídá potřebám pro plnohodnotný odpočinek. Skladba vegetačních prvků, dosahovaná intenzita péče, možnost rozvinutí programového řešení a kompozice činí z tohoto funkčního typu nejvýznamnější kompoziční celek krajinářské architektury. Požadavek na možnost poskytnutí účinné rekreace v přírodním prostředí je podmíněn dostatečným kompozičním a pěstebním potenciálem plochy a možností jeho případného využití.
U	Parkově upravené plochy	Menší parkově upravené plochy, u kterých převažuje dekorativní funkce. Na rozdíl od parku tyto plochy neposkytují možnost plnohodnotného prostředí pro odpočinek a možnost všestranně rozvíjet kompozici a program plochy. Jejich funkce v systému zeleně města

		je významná - vytváří mozaiku drobných ploch, která významně ovlivňuje upravenost (charakter) a specifičnost městských částí i celého sídla.
R	Rekreační zeleň	Funkční typ může mít dva odlišné charaktery. Část ploch je lokalizovaná v silně urbanizovaném prostředí a tyto plochy představují značný rozvojový potenciál. V jiných případech se jedná o plochy u zařízení hromadné rekreace (sezónnost, časově omezený přístup) nebo přístupné plochy celoročně využívané - tyto plochy se uplatňují především na okrajích intravilánu s minimální vybaveností. Plochy často navazují na krajinnou zeleň (lesní porosty).
D	Doplňková zeleň	Zeleň menšího rozsahu, intenzivněji udržovaná.
PŘ	Předzahrádky	Zeleň ve vlastnictví obce - veřejná, spravována majiteli přilehlého stavebního objektu (rodinný nebo bytový dům)
z	Zahrada	Uzavřený objekt, vymezený plotem, případně zdí. Soukromý charakter s omezeným přístupem, avšak v obecním vlastnictví. Široká škála funkce zahrady - užitková, odpočinková, okrasná, edukační, specializovaná apod.
OCH	Ochranná a izolační zeleň	Plocha účelové zeleně zaměřené na snížení negativních vlivů různých provozů a zařízení. Vegetace plní nejčastěji funkci ochranné clony - psychohygienická funkce, zakončení dálkových pohledů, protihlukové clony.
S	Stabilizační vegetace svahů	Polyfunkční plochy vegetace, u nichž výrazně dominuje nad ostatními funkcemi biotechnická stabilizace svahů.
O	Ostatní	Často neupravené plochy, volně přístupné, bez aktuální údržby. Charakteristickým znakem jsou spontánně

		vzniklé porosty (dřevin i bylin). Jedná se např. o stavební proluky, plochy po staveništích.
ZB	Zezeň obytných souborů	Plochy vegetace uvnitř soustředěné bytové zástavby, bezprostředně navazující na zástavbu s určením k využívání obyvateli sídlišť. Zvláštností ploch je přítomnost charakteristické vybavenosti - dětská hřiště, pískoviště apod.
ZV	Zezeň obytných souborů - vnitrobloky	Plochy vegetace uvnitř soustředěné bytové zástavby, bezprostředně navazující na zástavbu s určením k využívání obyvateli nižších bytových domů. Zástavba je ucelená do pomyslných bloků, kde vznikají uzavřenější celky, charakterem mohou připomínat polosoukromé zahrady. Obyvatelé tyto vnitrobloky využívají k aktivnímu pobytu více než je tomu u normálních obytných souborů.
ZC	Zezeň občanské vybavenosti	Jde o drobné plochy v okolí budov občanské vybavenosti, které nemají charakter parkově upravených ploch (funkce je podřízena charakteru vybavenosti).
ZŠ	Zezeň školských zařízení	Vyhrazená zezeň s omezeným přístupem, převážně oplocená, náležející k areálům všech typu škol- MŠ, ZŠ, SŠ, VŠ.
ZK	Zezeň kulturních zařízení	Zezeň přiléhající ke kulturním centrům či církevním objektům. Může být oplocena či nikoli.
L	Liniová zezeň	Liniová zezeň tvořena řadou za sebou jdoucích stromů – stromořadí.
ZS	Zezeň sportovních areálů	Plochy zeleně uvnitř sportovních areálů s upraveným režimem přístupnosti, náležejících k vyšší vybavenosti, např. stadiony, fotbalová hřiště, tenisové kurty aj. Zezeň je většinou ve formě parkově upravených ploch,

		pravidelně udržovaných. Vzhledem k rozloze sportovišť je zezeň uplatněna v menší míře.
ZD	Zezeň dopravních staveb	Převážně liniové plochy zeleně bezprostředně navazující na komunikace a dopravní stavby. Většinou jde o travnaté plochy, pouze místy o vyšší zezeň.
ZZ	Zezeň zdravotnických zařízení	Vyhrazená zezeň s omezeným přístupem náležející k areálům vyšší vybavenosti (např. nemocnice).
ZP	Zezeň průmyslových areálů	Zezeň ve vyhrazených výrobních areálech, zpravidla jen ve zbytkových plochách, často náletová, v nevyhovující druhové struktuře a ve špatném pěstebním a zdravotním stavu.
ZKO	Zezeň komerce	Drobná prostranství, která nemají charakter parkově upravených ploch, zezeň v parkovištích a blízkosti nákupních center.
ZR	Zezeň rozvojových ploch	Zezeň bez určení jasného typu, často ruderalní porosty.
ZKP	Zezeň reprezentativní	Zezeň u vstupů, okolo soukromých komerčních objektů a administrativních budov v nejvyšší intenzitní třídě údržby – převážně květinové záhony, intenzivně udržované trávníky
ZKR	Zezeň krajinná	Zezeň přesahující hranice intravilánů např. meze, remízy, lesíky a lesy, louky, sady, pobřežní vegetace.

C | VÝMĚRA PLOCHY FKJZ

D | PŘÍSTUPNOST JEDNOTLIVÝCH FKJZ

Ozn.	Popis stavu
S	Soukromý (veřejně nepřístupná plocha)
P	Poloveřejný (časově omezený přístup na plochu)
V	Veřejný (veřejnosti přístupná plocha bez omezení)

E | STRUKTURA VEGETAČNÍCH PRVKŮ

E1 | Prostorová struktura vegetačních prvků

Body	Struktura	Charakteristické znaky
1	Velmi vhodná	Zcela odpovídá charakteru funkčního typu zeleně, plně podporuje jeho funkci.
2	Vhodná	Vhodná struktura s několika méně významnými nedostatky, plně podporuje funkci plochy.
3	Průměrně vhodná	Struktura ne zcela vhodná vzhledem k charakteru funkčního typu. Potřebná částečná úprava (stratifikace porostů, změna skladby vegetačních prvků, změna otevřenosti/uzavřenosti prostoru, apod.).
4	Nevhodná	Struktura nevhodná vzhledem k charakteru funkčního typu. Nutná významná úprava (stratifikace porostů, změna skladby vegetačních prvků, změna otevřenosti/uzavřenosti prostoru, apod.).
5	Zcela nevhodná	Struktura zcela nevhodná, neumožňuje plnění požadovaných funkcí, negativně ovlivňuje stabilitu plochy. Nutné vytvořit znovu.

E2 | Druhová struktura dřevinných vegetačních prvků

Body	Struktura	Charakteristické znaky
1	Velmi vhodná	Zcela odpovídá charakteru funkčního typu a stanovištním podmínkám.
2	Vhodná	Vhodná struktura s několika méně významnými nedostatky. Odpovídá funkci plochy i stanovištním podmínkám.
3	Průměrně vhodná	Struktura ne zcela vhodná. Druhová struktura vyžaduje částečnou úpravu (částečná výměna druhů/doplnění druhů).
4	Nevhodná	Druhové složení je nevhodné pro plnění požadovaných funkcí funkčního typu, nebo pro zajištění stabilní kostry plochy. Nutná významná úprava (výměna druhů/doplnění druhů).
5	Zcela nevhodná	Struktura zcela neodpovídá charakteru funkčního typu a/nebo stanovištním podmínkám, neumožňuje plnění požadovaných funkcí, negativně ovlivňuje stabilitu plochy. Nutné vytvořit znovu.

E3 | Věková struktura dřevinných vegetačních prvků

Body	Struktura	Charakteristické znaky
1	Velmi vhodná	Rozložená věková struktura, na celé ploše zastoupen dostatečný počet nových výsadeb. Zaručen kontinuální vývoj a obměna generací dřevin. Popřípadě se jedná o nově založenou plochu.
2	Vhodná	Rozložená věková struktura, zastoupen dostatečný počet nových výsadeb. V ojedinělých segmentech

		plochy generační obměna zajištěna není (výsadby chybí).
3	Průměrně vhodná	Převažují dospělé stromy, v segmentech plochy jsou však významné dílčí obnovy (dosadby nových dřevin). Kontinuální generační obměna není zajištěna celoplošně.
4	Nevhodná	Zcela převažují dospělé či přestárlé stromy. Nové výsadby pouze ojedinělé nebo v jen v některých segmentech, bez vlivu na kontinuální generační obnovu plochy jako celku.
5	Zcela nevhodná	Zcela převažují dospělí nebo přestárlí jedinci. Postupný rozpad. Případné individuální dosadby nemohou ovlivnit rozpad plochy (aktuální, budoucí).

F | PŘÍTOMNOST A KVALITATIVNÍ STAV VEGETAČNÍHO PRVKU

VEGETAČNÍ PRVKY:

Porost dřevin – seskupení stromů zpravidla i s dalšími vegetačními prvky. Typickou vlastností bývá složitější prostorová (horizontální i vertikální) prostorová struktura. Soubory stromů často uspořádané do porostních etáží vytváří zcela typické porostní prostředí. Jedinci vytvářející interiér porostu zaujímají zpravidla větší korunový prostor vegetačního prvku než jedinci v porostním okraji. Uvedené charakteristiky vymezují tento vegetační prvek vůči skupině stromů.

Skupina stromů – je zpravidla jednoduchý vegetační prvek s jednoduchou prostorovou strukturou, kde se jednotlivé rostliny v různé míře navzájem ovlivňují. Jedinci vytvářející porostní okraj vytváří zpravidla větší korunový

prostor vegetačního prvku než jedinci uvnitř skupiny. Uvedené charakteristiky vymezují tento vegetační prvek vůči porostu dřevin.

Skupina keřů - skupiny dřevin od země rozvětvených (o maximální výšce cca 7m), u kterých se jednotlivé rostliny v různé míře navzájem ovlivňují - případné mezery mezi jednotlivými keři nejsou větší než horizontální průměty korun jednotlivých keřů. Nejčastěji rozdělujeme skupiny keřů podle kombinace druhového složení, přítomnosti podrostové etáže, přítomnosti stromové etáže (nadrostu) a zápoje.

Květinový záhon - uměle vytvořené společenstvo bylin na zahradnickými technologiemi připraveném stanovišti tak, aby byla zajištěna jeho taxonomická čistota. Taxonomická čistota je termín, kterým vymezujeme taxonomickou skladbu, odpovídající striktně kompozičnímu záměru. Záhon květin je zpravidla dále vymezen vnějším tvarem od okolí, vnitřním členěním, dobou účinnosti a intenzitou údržby v souladu s kompozičním záměrem a ekologickopestižními nároky taxonů.

Užitkový záhon - uměle vytvořené společenstvo rostlin (zelenina, bylinky, drobné ovoce) na zahradnickými technologiemi připraveném stanovišti.

Trávníková plocha - je rostlinné společenstvo složené převážně z trav, pevně srostlé kořeny a odnožemi s vegetační vrstvou půdy. Tato plocha není zpravidla zemědělsky využívána.

Tvarovaný/volně rostlý živý plot - Liniové výsadby dřevin, jejichž funkce je nejčastěji izolační (pohledová clona, oddělení dvou kvalit prostředí atd.). Základním kritériem je dokonalý horizontální a vertikální zápoj. Nejčastěji rozdělujeme živé ploty podle pěstebního tvaru na tvarované a volně rostlé. Tvarované živé ploty jsou opakovaně redukovány tvarovacím řezem do požadovaných rozměrů. Základním kritériem je mimo výše uvedené vlastnosti i

souvislý povrch s charakteristickou texturou pro daný taxon.

Solitérní strom - jednotlivě rostoucí strom všech výškových kategorií, listnatý, stálezelený nebo jehličnatý. Jedinec není v korunovém prostoru v dotyku s žádným jiným stromem. Důležitou vlastností u solitéry je rovněž prostor, který ji obklopuje.

TECHNICKÉ PRVKY:

Cesty a povrchy – zpevněné plochy území nejsou vegetačním, ale technickým prvkem. Jeho kvalita však taktéž ovlivňuje využitelnost území pro člověka.

Mobiliář a vybavenost – jsou technickým prvkem. Jeho kvalita však taktéž ovlivňuje využitelnost a vybízí k aktivitě využívání území člověkem.

Kvalitativní stav vegetačních prvků

Body	Kvalita péče	Charakteristické znaky
1	Velmi vysoká	VP plně vitální, zdravé, typického či požadovaného tvaru, bez symptomů poškození, perspektivní a stabilní, a současně VP bez výpadků či mezer.
2	Vysoká	VP vykazují drobné nedostatky oproti předcházející kategorii, které však významněji nesnižují jejich perspektivu a stabilitu, a/nebo VP s ojedinělými výpadky či mezerami.
3	Průměrná	VP se středně sníženou vitalitou, se známkami poškození a zhoršeným zdravotním stavem. Perspektiva a stabilita pouze částečně snížena, a/ nebo v segmentech VP výpadky či mezery.

4	Nízká	VP v důsledku stáří, poškození, chorob či škůdců s podstatně sníženou vitalitou, a/nebo zdravotním stavem. Perspektiva i stabilita je významně snížena, a/nebo VP významnými výpadky či mezerami.
5	Velmi nízká	VP v důsledku stáří, poškození, chorob či škůdců, s natolik sníženou vitalitou, a/nebo zdravotním stavem, že chybí předpoklady být jen krátkodobé existence. Nestabilní VP, a/nebo VP se zcela rozpadlou vnitřní prostorovou strukturou.

Kvalitativní stav technických prvků

Body	Kvalita péče	Charakteristické znaky
1	Velmi vysoká	TP bez jakýchkoli známek poškození či narušení, plně funkční.
2	Vysoká	TP vykazuje pouze ojedinělé drobné známky poškození či narušení, plně funkční.
3	Průměrná	V důsledku poškození či narušení je částečně omezena funkčnost TP.
4	Nízká	V důsledku rozsáhlého poškození či narušení TP je významně omezena jeho funkčnost.
5	Velmi nízká	Zcela poškozený či narušený TP, zcela nefunkční.

G | CELKOVÁ KVALITA VEGETAČNÍCH PRVKŮ

Pro zhodnocení celkové kvality vegetačních prvků je využita stejná tabulka jako v bodě F, kdy celková kvalita vegetačních prvků je hodnocena s náhledem na všechny VP nacházející se v řešené funkčně-kompoziční jednotce zeleně.

H | CELKOVÁ KVALITA TECHNICKÝCH PRVKŮ

Pro zhodnocení celkové kvality technických prvků je využita stejná tabulka jako v bodě F (F8–F9), kdy celková kvalita technických prvků je hodnocena s náhledem na všechny TP nacházející se v řešené funkčně-kompoziční jednotce zeleně.

I | HODNOCENÍ STAVU UDRŽOVACÍ PÉČE VEGETAČNÍHO PRVKU

I1 | Přítomnost náletů a nárostů - Hodnocení vyjadřuje procento plochy vegetačního prvku, na které se vyskytují nežádoucí plevelné rostliny nebo nálety a nárosty dřevin.

Přítomnost náletů a nárostů

Body	Kvalita péče	Charakteristické znaky
1	Velmi vysoká	VP zcela bez výskytu náletů, nárostů a plevelných rostlin.
2	Vysoká	VP s výskytem náletů, nárostů a plevelných rostlin do 10 % plochy.
3	Průměrná	VP s výskytem náletů, nárostů a plevelných rostlin do 20 % plochy.
4	Nízká	VP s výskytem náletů, nárostů a plevelných rostlin do 40 % plochy.
5	Velmi nízká	VP s výskytem náletů, nárostů a plevelných rostlin nad 40 % plochy.

I2 | Skupina stromů

I6 | Tvarovaný /volně rostlý živý plot

I3 | Skupina keřů

I7 | Solitérní strom

I4 | Květinový záhon

I8 | Cesty a povrchy

I5 | Trávníková plocha

I9 | Mobiliář a vybavenost

Kvalita udržovací péče vegetačních prvků (bod I2 až I7)

Body	Kvalita péče	Charakteristické znaky
1	Velmi vysoká	Žádné znaky nedostatků v udržovací péči.
2	Vysoká	Prvky vykazují znaky dílčích, nezávažných nedostatků v udržovací péči.
3	Průměrná	Prvky vykazují znaky dílčích, závažných nedostatků v udržovací péči.
4	Nízká	Prvky vykazují znaky významných nedostatků v udržovací péči.
5	Velmi nízká	Prvky vykazují znaky velmi významných nedostatků v udržovací péči nebo její úplnou absenci.

Kvalitativní stav technických prvků (bod I8 a I9)

Body	Kvalita péče	Charakteristické znaky
1	Velmi vysoká	Známky udržovacích prací, obnov, oprav, výměn materiálů na všech TP které tyto práce vyžadují (vyžadovaly).
2	Vysoká	Známky udržovacích prací, obnov, oprav, výměn materiálů na téměř všech TP, které tyto práce vyžadují (vyžadovaly).
3	Průměrná	Známky udržovacích prací, obnov, oprav, výměn materiálů pouze na části TP, které tyto práce vyžadují.
4	Nízká	Absence udržovacích prací, obnov, oprav, výměn materiálů na téměř všech TP, které tyto práce vyžadují.

5	Velmi nízká	Úplná absence udržovacích prací, obnov, oprav, výměn materiálů na všech TP, které tyto práce vyžadují.
---	-------------	--

J | CELKOVÁ KVALITA UDRŽOVACÍ PÉČE VEGETAČNÍCH PRVKŮ

Pro zhodnocení celkové kvality udržovací péče vegetačních prvků je využita stejná tabulka jako v bodě I, kdy celková kvalita udržovací péče vegetačních prvků je hodnocena s náhledem na všechny VP nacházející se v řešené funkčně-kompoziční jednotce zeleně.

K | CELKOVÁ KVALITA UDRŽOVACÍ PÉČE TECHNICKÝCH PRVKŮ

Pro zhodnocení celkové kvality udržovací péče technických prvků je využita stejná tabulka jako v bodě I (I8–I9), kdy celková kvalita udržovací péče technických prvků je hodnocena s náhledem na všechny TP nacházející se v řešené funkčně-kompoziční jednotce zeleně.

L | PŘÍTOMNOST, KVALITATIVNÍ STAV A HODNOCENÍ STAVU UDRŽOVACÍ PÉČE STROMOŘADÍ

L1 | Vhodnost druhového složení stromořadí

Body	Kvalita	Charakteristické znaky
1	Velmi vhodná	Druhové složení vyhovuje po celé délce stromořadí.
2	Vhodná	Druhové složení stromořadí vyhovuje, ale je nutný pravidelný tvarovací řez nebo stromořadí obsahuje vtroušené jiné taxony.
3	Nevhodná	Druhové složení částečně nevyhovuje, nutný radikální

		tvarovací řez nebo zásad do taxonomické struktury.
4	Zcela nevhodná	Zcela nevyhovuje duhové složení z důvodu prostorových možností, nároků nebo je stromořadí smíšené po celé délce.

L2 | Pěstební a zdravotní stav stromořadí

Body	Kvalita	Charakteristické znaky
1	Velmi vhodný	Pěstební a zdravotní stav je vyhovující, není třeba žádných zásahů.
2	Vhodný	Jen u malé části jedinců je třeba provést pěstební opatření - např. průklest, začistění ran, krátkodobě zanedbán tvarovací řez.
3	Nevhodný	U větší části jedinců je třeba provést pěstební opatření - např. průklest, začistění ran, krátkodobě zanedbán tvarovací řez.
4	Zcela nevhodný	Stromořadí vyžaduje větší zásah - např. zmlazení, zvýšenou péči, náročné speciální ošetření, dlouhodobé zanedbání tvarovacího řezu - často nutno zvažovat obnovu.

L3 | Úplnost stromořadí

Body	Kvalita	Charakteristické znaky
1	Velmi vysoká	Úplné stromořadí - výpadek stromů je menší než 20 %
2	Vysoká	Mezernaté stromořadí - výpadek stromů od 20 - 40 %
3	Nízká	Mezernaté stromořadí - výpadek stromů od 40 - 60 %
4	Velmi nízká	Rozpadlé stromořadí - výpadek větší než 60 %

L4 | Počet stran stromořadí

Počet stran:

Body	Charakteristické znaky
1	Jednostranné
2	Oboustranné

L5 | Celková kvalita udržovací péče stromořadí

Body	Kvalita péče	Charakteristické znaky
1	Velmi vysoká	Žádné znaky nedostatků v udržovací péči.
2	Vysoká	Prvky vykazují znaky dílčích, nezávažných nedostatků v udržovací péči.
3	Průměrná	Prvky vykazují znaky dílčích, závažných nedostatků v udržovací péči.
4	Nízká	Prvky vykazují znaky významných nedostatků v udržovací péči.
5	Velmi nízká	Prvky vykazují znaky velmi významných nedostatků v udržovací péči nebo její úplnou absenci.

M | PŘÍTOMNOST PRVKŮ REKREACE A VYBAVENOSTI

Hodnocení přítomnosti a kvality prvků určených pro rekreaci a občanskou vybavenost

Body	Kvalita	Charakteristické znaky
NN	Není nutná	Přítomnost prvků rekreace a vybavenosti není nutná vzhledem k charakteru a lokalizaci funkčního typu.
1	Zcela dostatečná	Přítomnost dostatečného množství prvků rekreace a vybavenosti. Vhodně rozmístěny po celé ploše.

2	Dostatečná	Přítomnost dostatečného množství prvků rekreace a vybavenosti. Nerovnoměrně rozmístěny - ojedinelé segmenty bez náplně.
3	Průměrná	Prvky rekreace a vybavenosti jsou přítomny, nejsou však v dostatečném počtu nebo nejsou rovnoměrně rozloženy na ploše.
4	Nedostatečná	Prvky rekreace a vybavenosti ve zcela nedostatečném množství a ve zcela nevhodném rozmístění na ploše.
5	Zcela nedostatečná	Úplná absence prvků rekreace a vybavenosti. Negativní ovlivnění funkčnosti/stability plochy.

N | VHODNOST VEDENÍ CESTNÍ SÍŤE

Cestní síť je důležitým technickým prvkem každé urbanizované části prostoru. Vhodnost trasování chodníků a dalších zpevněných ploch zkvalitňuje pobyt lidem ve venkovním prostoru.

Body	Kvalita	Charakteristické znaky
NN	Není nutná	Přítomnost cestní sítě není nutná vzhledem k charakteru funkčního typu.
1	Velmi vhodná	Cestní síť vhodně vedená po celé ploše, plně respektuje všechny nároky náplně a provozu plochy.
2	Vhodná	Cestní síť vhodně vedená po celé ploše, respektuje většinu nároků na náplň a provoz plochy.
3	Průměrně vhodná	Cestní síť ne zcela vhodně vedená po ploše. V některých segmentech nerespektuje nároky náplně a provozu plochy (díličí absence cest).
4	Nevhodná	Cestní síť nevhodně vedena nebo na podstatné části plochy zcela chybí. Negativní vliv na náplň a provoz.

5	Zcela nevhodná	Úplná absence cestní sítě nebo její zcela nevhodné vedení. Funkční náplň a provoz plochy neumožněn nebo významně narušen.
---	----------------	---

O | BLÍZKOST ZDROJE HLUKU

Body	Situování plochy	Charakteristické znaky
1	Velmi vhodné	V okolí absence zdroje hluku, který by narušoval rekreační funkci plochy (přírodní prostředí, klid, odclonění).
2	Vhodné	V okolí ojedinělá přítomnost zdroje hluku. Rekreační funkce plochy není narušena.
3	Průměrně vhodné	V okolí přítomnost méně významného zdroje hluku. V segmentech plochy může být rekreační funkce narušena.
4	Nevhodná	V okolí přítomnost významného zdroje hluku, který významně narušuje rekreační funkci plochy.
5	Zcela nevhodná	V okolí plochy přítomnost významného zdroje hluku, který zásadním způsobem ovlivňuje nebo zcela narušuje rekreační využití plochy (plochy bezprostředně navazující na rušné křižovatky, rychlostní silnice, výrobní areály apod.)

P | PŘÍTOMNOST OBJEKTŮ ARCHITEKTURY

Body	Situování plochy	Charakteristické znaky
BZ	Bez objektů	Na ploše ani v její bezprostředním okolí se tyto objekty nevyskytují.
1	Velmi významné	Součástí plochy nebo jejího bezprostředního okolí je mimořádně významný objekt stavební architektury či umění (významná sochařský výzdoba, památníky, mimořádně významné stavby, apod.).
2	Významné	Součástí plochy jsou objekty stavební architektury či umění. Svým významem (mezinárodní/národní/lokální apod.) nedosahují kvalit předešlé kategorie.
3	Běžné	Součástí plochy je podprůměrná architektura.

Q | PŘÍTOMNOST ČISTOTY PROSTŘEDÍ ČI VÝSKYTU VANDALISMU

Body	Upravenost	Charakteristické znaky
1	Velmi vysoká	Na ploše absence odpadků, následků vandalismu apod.
2	Vysoká	Ojedinělý výskyt nečistot (hromadění odpadků) a/nebo ojedinělý výskyt devastace vybavenosti.
3	Průměrná	V segmentech plochy dochází k hromadění odpadků a/nebo k devastaci vybavenosti.
4	Nízká	Na celé ploše dochází k hromadění odpadků, k devastaci vybavenosti (poničené lavičky, odpadkové koše, posprejované herní prvky apod.).

5	Velmi nízká	Neuklizenost ploch, prvky vandalismu apod. negativně narušují vzhled i funkčnost plochy (černé skládky, zdevastovaný mobiliář apod.).
---	-------------	---

R | ESTETICKÁ HODNOTA ÚZEMÍ

Body	Kvalita	Charakteristické znaky
1	Velmi vysoká	Velmi vysoká estetická hodnota.
2	Vysoká	Vysoká estetická hodnota.
3	Průměrná	Průměrná estetická hodnota.
4	Nízká	Nízká estetická hodnota.
5	Velmi nízká	Velmi nízká estetická hodnota.

S | CELKOVÁ STABILITA PLOCHY

St.	Stabilita	Charakteristické znaky
S	Stabilní	Plocha zeleně (funkční typ) plní svoji funkci. Je tedy ve své funkci stabilní.
N	Nestabilní	Plocha zeleně (funkční typ) neplní svoji funkci. Je tedy ve své funkci nestabilní.

T | POTŘEBA OBNOVY VEGETAČNÍHO PRVKU NEBO PĚSTEBNÍHO ZÁSAHU

Body	Potřeba zásahu	Charakteristické znaky
1	Bez potřeby	Prvky zcela bez potřeby obnovy či pěstebního zásahu (nevyžadují).

2	Minimální potřeba	Dílčí pěstební zásah možný, ale ne nutný (zásah má spíše preventivní význam z dlouhodobého pohledu).
3	Dílčí potřeba	K udržení plné a dlouhodobé funkčnosti a stability nutno realizovat dílčí pěstební zásahy (segmenty plochy).
4	Vysoká potřeba	Vysoká potřeba stabilizace prvků pomocí rozsáhlých pěstebních zásahů a dílčích obnov.
5	Nutná obnova	Zcela nestabilní a nefunkční prvky. Zlepšení stavu možné pouze kompletní obnovou

7 | SOUČASNÝ STAV SYSTÉMU ZELENĚ

Spojujícím článkem mezi městskými částmi obce Bílovice-Lutotín je místní silniční komunikací, která byla v nedávné době opravena, z obou stran vymezena poli. Okrajovými částmi obce protéká řeka Romže - významný krajinný prvek, jenž je lemován břehovými porosty (olšová jasenina). V rámci krajinné zeleně doprovází břehové porosty i mlýnský náhon při k. ú. Bílovice.

Pro Lutotín je typická náves s kaplí sv. Anny. V těsné blízkosti je situována plocha, jenž se svým charakterem nejvíce blíží parčíku, nicméně tuto funkci zatím neplní. Velký potenciál rovněž mají současné stavební parcely s chátrajícími neobydlenými domy, jenž byly obcí odkoupeny a nyní určeny k demolice. Náves se ještě více otevře a mohou zde vzniknout příjemná veřejná prostranství. V obci byly dále zaznamenány drobné zbytkové plochy a zejména pak předzahrádky. Ty jsou, ač ve vlastnictví obce, spravovány jednotlivými majiteli rodinných domů, ke kterým tento předprostor náleží. Obecně jsou tyto předzahrádky starostlivě opečovávány, i když v některých případech disponují až přílišnou snahou o dekor a městské trendy. To je spíše na škodu, než k užitku. Svým charakterem potlačují venkovskou atmosféru, která je pro danou lokalitu přirozenější. Fenomén předzahrádek je obecně rozšířený. Neexistuje vyhrazený typ, jak by předzahrádka měla vypadat, vždy záleží na regionalitě a typu objektu. V obci jsou mnohdy starší domy, s brizolitovou fasádou, s dobovými okny a přesto majitelé směle vybudovali zenovou předzahrádku s přemírou barev, textur i struktur. Tyto dva protipóly se bijí, jsou kýchové. A to z hlediska identity venkovské sídelní zeleně a dodržení forem lidového krajinářství. Nejsou to jen domy, je to i život typický pro dané sídlo, který determinuje charakter vesnické sídelní zeleně.

Na druhou stranu neopominutelný aspekt zde hraje tvořivost a snaha majitelů vůbec cosi budovat a také následně pečovat o předzahrádku. Tato malá zahradní díla jsou bezpochyby tvořena s chutí a láskou. Je to reprezentativní místo, které žádné oko nepřehlédne, ať už jsou to keramické sošky, barevné kačírky či borky, strakaté konifery nebo bizarní bonsaje. Možná je to jejich svět. Možná mají potřebu tu svoji vesnici, kde se toho vlastně tolik neděje, trochu oživit. Možná je to kýč, možná vrchol nevkusy nebo se to jednoduše nehodí. Ale pořád to je to jakési duchovní vlastnictví člověka, který do takové předzahrádky promítne kus sebe. Zároveň je nutné si uvědomit, že každá doba sebou nese jisté znaky trendů a zrovna jsme ve fázi, kdy si lidé oblíbili konifery, panašované keře a kontrastní štěrky. Vlastně je nevhodné, kdyby přišel krajinářský architekt, předzahrádky nechal srovnat se zemí a nechal vytvořit nové, autentické, určité velmi krásné. To je velmi snadný plán, ale zároveň nedomyšlený a sobecký.

Proto návrhová část této dokumentace pojednává spíše o doporučeních, o cestě, kterou je vhodné následovat. Je poukázáno na silné stránky i slabiny předzahrádek, dále jsou uvedeny referenční příklady z jiných českých vesnic a také je kapitola doplněna o principy a soupis vhodných druhů trvalek pro založení předzahrádky.

V Bílovicích na návsi dominuje opravená kaplička sv. Floriána s jednoduchou zelení kolem - trávnik a vzrostlé lípy. V obci se vyskytuje několik ploch, kterým není věnována pozornost. Jsou zatravněny, osázeny zeravy, ale působí smutně a odbytě. Zajímavou a perspektivní plochu k řešení představuje polosoukromá zahrada ve dvoře usedlosti se žudrem. Nyní slouží jako zahrada užitková a skrývá vysoký potenciál.

Pro hodnocení a částečně i část návrhovou byla zahrnuta provázanost s krajinnou vegetací.

7.1 | Problémový výkres

POZITIVA

1 VÝZNAMNÉ ARCHITEKTONICKÉ OBJEKTY

- 1A Kapla sv. Anny
- 1B Kaple Panny Marie
- 1C Vesnická usedlost se žudrem
- 1D Kaple sv. Floriána

2 HODNOTNÉ KRAJINNÉ STRUKTURY

- 2A Zahrady a sady (plužina)
- 2B Obecní sad
- 2C Soukromé ovocné sady

3 VÝHLEDY NA ZÁSTAVBU A OKOLÍ

4 VÝZNAMNÝ KRAJINNÝ PRVEK - Romže

NEGATIVA

5 SNÍŽENÁ ESTETIKA STAVEB A PLOCH

- 5A Nevyužitá parková plocha s chátrajícími stromy
- 5B Staré, neobydlené domy
- 5C Místní 'Pinetum'
- 5D Nevyužitý prostor kolem kontejnerů

6 PŘEDZAHŘÁDKY

7.2 | SWOT analýza

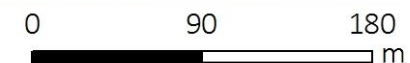
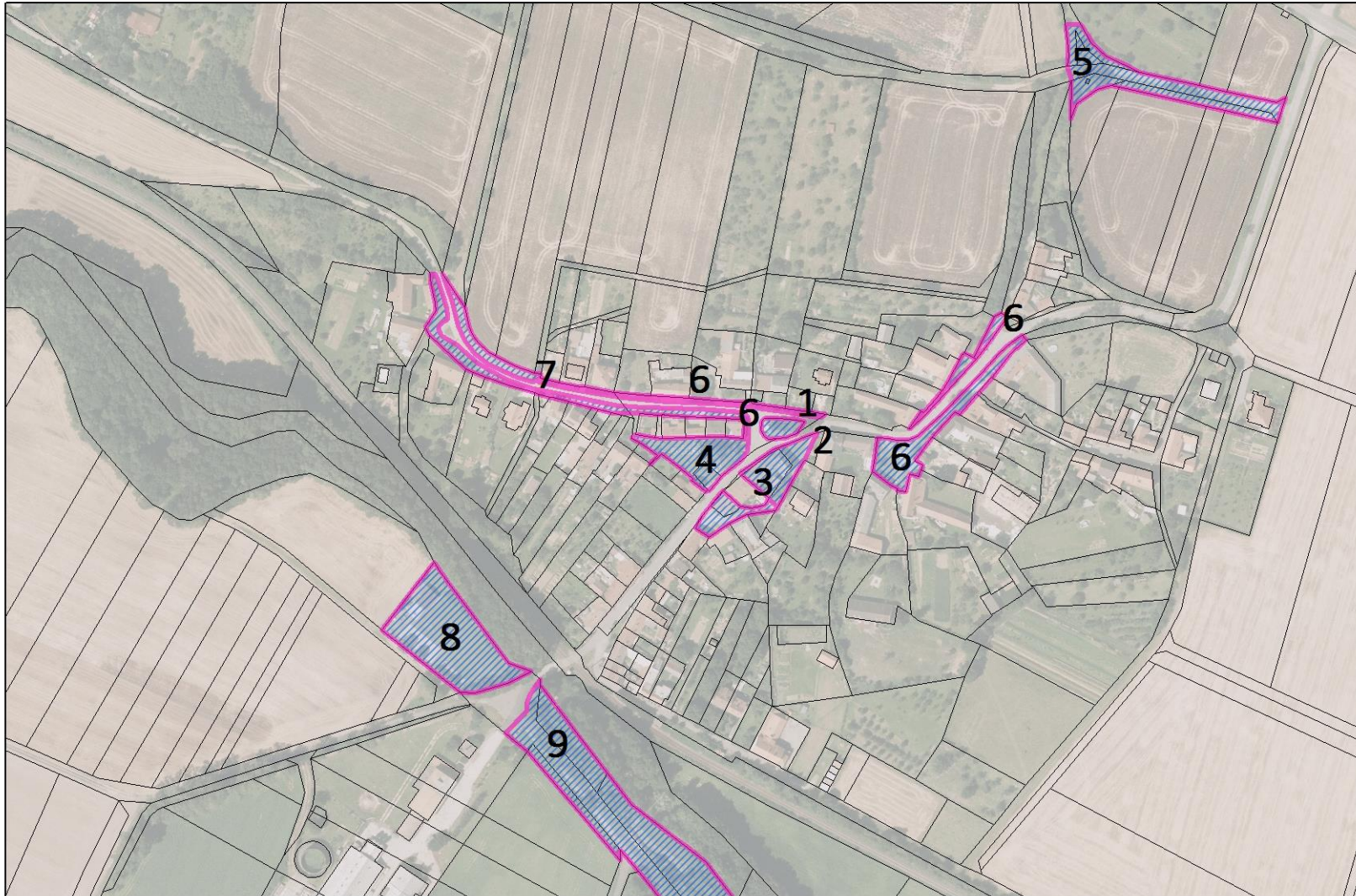
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • kompaktní zástavba • malebný charakter vesnic • vřídlné obyvatelstvo, poklidná atmosféra v obci • poměrně klidný automobilový provoz • čistota, téměř bez stop vandalismu • cenné stavby a objekty - kapličky, vesnická usedlost se žudrem • snaha o péči veřejných prostranstvích a předzahrádek • hodnotné ovocné dřeviny, nejčastěji hrušně 	<ul style="list-style-type: none"> • předzahrádky - roztříštěnost (moderní vs. tradiční) • není kladen důraz na reprezentativnost návsi a ploch v centrální části obce • uniformita dětských hřišť a sportovních areálů, mnohdy herní prvky v chátrajícím stavu • uplatňování pestrých kultivarů, tvarově nevhodných kultivarů, zjm. jehličnany • prostá okolní krajina - široké lány a rozsáhlé bloky polí, chybí více interakčních prvků, slabá provázanost
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • iniciativa ze strany obce, snaha neustále zlepšovat prostředí pro obyvatele obce (nové výstavby, opravy, rekonstrukce, zdokonalování) • stabilizace krajiny - doplnění interakčních prvků do krajiny - aleje, remízy, protieroční meze, louky (s mírou! zachovat ráz hanáckého regionu) • zbytkové a nevyužité plochy zeleně, plochy ponechané ladem s jednoduchou výsadbou, bez funkce - rozvojové oblasti obce 	<ul style="list-style-type: none"> • střety zájmů, majetkoprávní vztahy, kolize inženýrských sítí - respektovat ochranná pásma • nezáměr o koncepty podporující lidové krajinářství, vliv městských trendů, úpadek a zapomnění genia loci

7.3 | Seznam vymezených FKJZ

FKJZ	LUTOTÍN	BÍLOVICE
1	KAPLE SV. ANNY NA NÁVSI	KAPLE SV. FLORIÁNA A VEŘEJNÉ PROSTRANSTVÍ PŘED ŽUDREM
2	VEŘEJNÉ PROSTRANSTVÍ PŘED KAPLÍ	PARČÍK PŘED HOSPODOU
3	PŘED MĚSTSKÝM ÚŘADEM	ZBYTKOVÁ PLOCHA PŘED HOSPODOU
4	NÁVES	ZAHRADA VE DVOŘE HANÁCKÉHO DOMU SE ŽUDREM
5	KAPLIČKA PANNY MARIE NAD OBCÍ	VEŘENÉ PROSTRANSTVÍ V OKOLÍ KOLONIÁLU
6	PŘEDZAHŘÁDKY	SPORTOVIŠTĚ
7	NÁSYP NAD SILNICÍ	PŘEDZAHŘÁDKY
8	SPORTOVIŠTĚ A REKREAČNÍ AREÁL	-
9	DŘEVINNÝ POROST PODÉL POTOKA	-

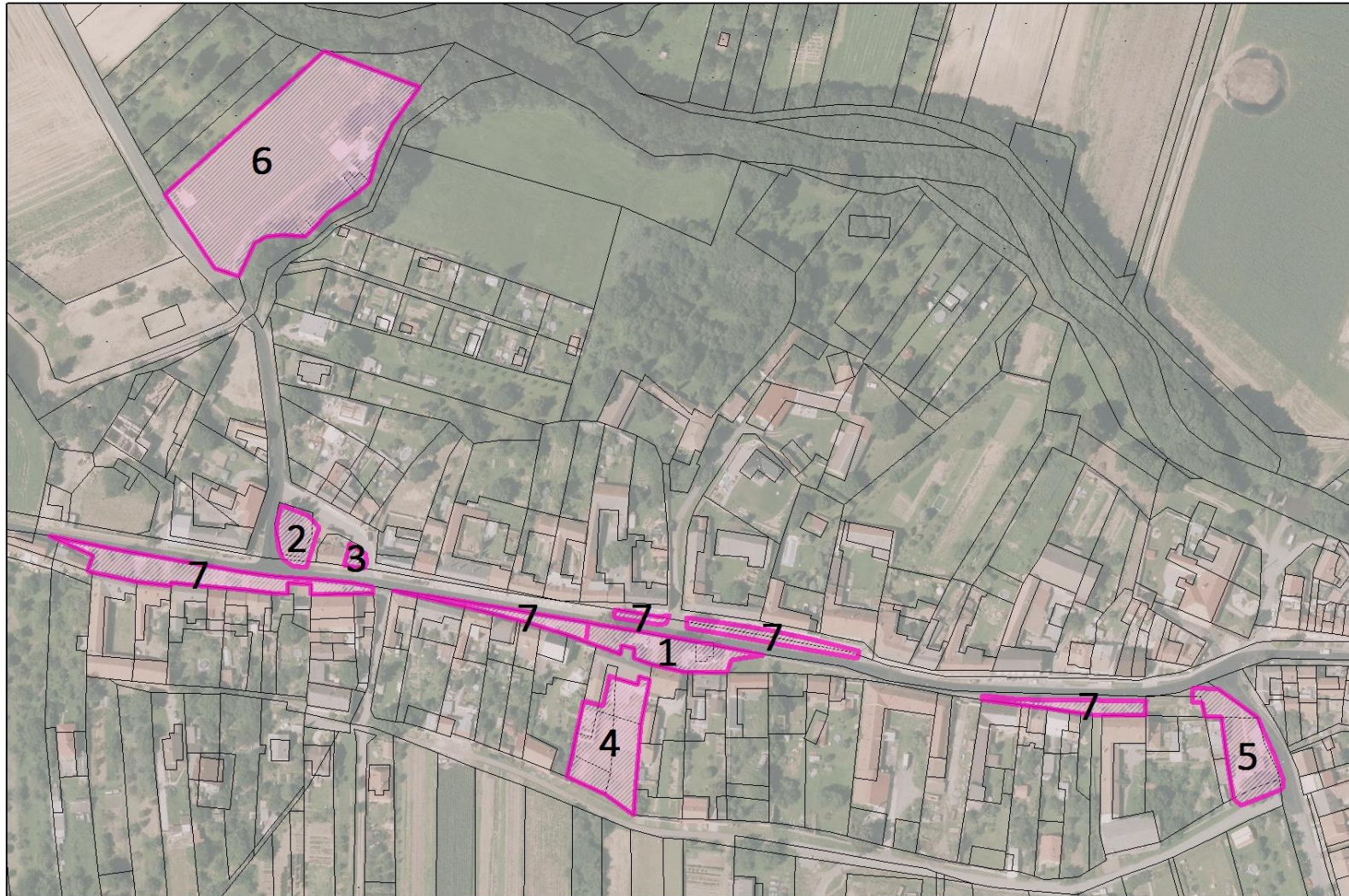

LUTOTÍN

BÍLOVICE

8 | DOPORUČENÍ - ÚDRŽBA SÍDELNÍ ZELENĚ

Zpracováno dle Pasport zeleně obce Neubuz (P. Lorenzová)

Stromy a skupiny stromů

- instalace chráničky kmene: instalovat plastovou ochranu k bázi kmene, její pravidelná kontrola a včasné odstranění při tloustnutí kmene. Nebo instalace dřevěných příček na kůly kotvící strom při výsadbě. Brání mechanizaci poškodit bázi kmene a následnou výměnu celého stromu.
- vytvoření mulčovaného prostoru kolem kmínku (závlahové mísy) : vytvoření odpleveleného prostoru při bázi kmene a zamezení konkurence trav a případnému poškození báze kmene mladého stromu mechanizací.
- výchovný řez: je nejdůležitějším zakládacím řezem, který se provádí v prvních letech po výsadbě na trvalé stanoviště. Výchovný řez se provádí zpravidla do 10 - 15 (20) let po výsadbě, přičemž plynule přechází do některého z technologických typů řezu udržovacích. Výchovný řez je nutné v prvních letech po výsadbě provádět poměrně často, nejlépe jednou za 2-3 roky. V případě starších exemplářů se jeho interval prodlužuje na 3 - 5 let. Optimální dobou pro realizaci výchovného řezu stromů je zejména období předjarní a první polovina vegetačního období - tedy období více či méně od března do června. Počátek i konec, vlastní doba trvání tohoto období je silně vázána na podmínky konkrétního stanoviště (zejména na nadmořské výšce, mikroreliefu prostředí, klimatických faktorech daného roku, zejména na průběhu zimního období vegetačního klidu a podobně).

Cíl výchovného řezu:

- dosáhnout charakteristického tvaru koruny ošetřovaného jedince,

- připravit optimální podmínky v koruně pro její rozvoj typický pro daný taxon,
- přizpůsobit velikost a tvar koruny funkčním požadavkům stanoviště (zejména úpravou podchodné či podjezdné výšky).

Kromě větví mechanicky poškozených, usychajících, případně i suchých je nutné odstranit či zakrátit zejména kodominantní a tlaková větvení, navzájem se křížící větve, větve nalomené či zlomené a visící v koruně, rostoucí v souběhu, do středu koruny, poškozené a napadené chorobami a škůdci a podobně.

- řezy udržovací a zdravotní: jsou zaměřeny na řešení zdravotního stavu stromu. Odstraňují se především větve suché, vitálně oslabené, nevhodné z hlediska architektury koruny, křížící se, infikované či napadené škůdci, rizikové z hlediska provozní bezpečnosti, to vše při zachování charakteristického habitu daného taxonu. Zdravotní řez primárně řeší cíle řezu bezpečnostního (akutní zajištění provozní bezpečnosti) a navíc dlouhodobě zlepšuje biomechanickou vitalitu stromu, tj. ovlivňuje jeho provozní bezpečnost v budoucnosti. Řez je zaměřen na zdravotní stav dřeviny ve smyslu biomechanické vitality - tj. eliminaci a prevenci vzniku a možnosti selhání mechanických poškození, růstových defektů a defektů vzniklých působením patogenů. Zdravotní řez obecně nemění velikost a architekturu koruny stromu a strom by po řezu měl vypadat v očích laika jako před zásahem. Po jeho provedení by však mělo dojít k nastartování procesů (byť v malých krocích) vedoucích například k oslabení jednoho z kodominantů, omezení vlivu tlakového větvení, dlouhodobé stabilizace defektní větve nebo symetrizace nevyvážené části koruny. Pokud však dřevina nemá zásadní problémy, neměla by se na ní realizace tohoto řezu prakticky projevit. Odstraňujeme-li v rámci zdravotního řezu malé množství živých větví, je optimální jeho provedení v době plné vegetace, tj. 2. polovina května až konec července - v závislosti na průběhu počasí. Pokud odstraňujeme

větší množství živých větví, je vhodnější předjaří - podle počasí únor až 1. polovina dubna.

Keře a skupiny keřů

U okrasných keřů se při vlastní výsadbě zkrátí jednoleté výhony až o dvě třetiny. V prvních letech po výsadbě řez nebývá většinou nutný. Později po 3 až 5 letech začneme dělat průklest. Hlavní zásadou je, že při řezu nesmíme porušit přirozený tvar a charakter keře. Jestliže by se tak stalo, neřežeme raději vůbec. Určitě odstraňujeme suché větve, které zahušťují keře, a postupně u země odstraňujeme přestárlé větve. Ideální je odstranit pravidelně cca 1/3 starých větví. Okrasný keř je během roku postupně doplní novými výhony a ty se nám následující rok odmění krásnými květy. Tato zásada se dá uplatňovat u většiny okrasných keřů, a pokud ji budeme dodržovat, nebudeme litovat.

- řez výchovný
- řez udržovací
- pravidelný udržovací řez nebo řez tvarovací
- zmlazovací řez (v případě potřeby opakovat)
- průklest (prosvětlovací řez)

termín: **LEDEN, ÚNOR, PRVNÍ POLOVINA BŘEZNA**

- ve stavu vegetačním klidu, optimální podmínky pro tvarovací a udržovací řez

- trojpek (Deutzia) v tomto období nejlépe snáší probírku větví
- kaliny (Viburnum) - odstranění přestárlých větví
- tavolníky (Spiraea japonica a Spiraea bumalda), po jarním narašení pupenů (cca 1cm) v době, kdy nehrozí silnější mrazy. Technika řezu spočívá nejčastěji se seřezáním 2/3 délky větví (ponechat cca 3-5 pupenů), v chráněných polohách se řez provede až na cca 15cm od země.
- keře kvetoucí v létě (mochna, tavolník, ořechokřídlec, svída, trojpek,

zimolez). V zimě prořezáním upravit na 1 celkové velikosti – vytvoří dostatek nových výhonů

termín: **DRUHÁ POLOVINA BŘEZNA, DUBEN PRVNÍ POLOVINA KVĚTNA**

- vhodný čas pro řez a tvarování živých plotů z jehličnatých dřevin

- svída (Cornus) - v tomto období se seřezávají druhy Cornus alba a Cornus sanguinea, které se pěstují především pro barevné výhony
- pustoryl (Philadelphus) - probírka větví zahušťujících keř
- růže (Rosa) - keřové řežeme na dvě až tři očka. S řezem růží nespěchat, aby pozdní mrazíky nepoškodily nové rašící pupeny
- Rosa – půdopokryvné - počátek rašení: pol. března, řez zarovnáním na jednu výšku plotostřihem a individuálně poškozené větve sněhem
- Rosa rugosa a její hybridy - běžný zdravotní řez na jaře, případně odstraňování odkvetlých květenství a po několika letech seříznutí přestárlých výhonů. (po radikálním řezu těsně u země už zřídka vytvoří krásný kompaktní keř
- Keře kvetoucí na jaře - prořezávat po odkvětu (postup se opakuje = zpětný řez)
- Forsythia – zlatice. Termín řezu: v předjaří, po odkvětu

Technika řezu: odstraňováním starých výhonů udržujeme světlejší keře s dvouletým dřevem, které nejvíce kvete. Zlatice dobře snášejí tvrdý řez až těsně nad zemí a dobře zmladí. První rok po tomto zákroku narůstají velmi dlouhé, bujné výhony. Celý keř zkrátíme na polovinu výšky a dva ze zkrácených výhonů ještě až na jednu řadu oček nad zemí. Ty poloviční budou tvořit základ hustoty keře, z těch hluboko seříznutých budou dlouhé pruty do výšky. (Při třech výhonech hluboko seřízneme jeden, při čtyřech dva, při pěti tři a tak dále, vždy hezky rovnoměrně, delší výhony necháváme spíš na obvodu.). Dlouhé pruty je možné zkrátit ještě v srpnu asi o 15–30 cm.

termín: DRUHÁ POLOVINA KVĚTNA, ČERVEN, ČERVENEC, SRPEN

- odkvétají keře kvetoucí na starém dřevě a nastává optimální čas k jejich řezu

- zlatice (Forsythia) - odkvetlé větve seříznout o jednu třetinu až o polovinu, zakrslé kultivary zkrátit o polovinu
- šeřík (Syringa) - odstranit pouze odkvetlé květy, tvarují se v období vegetačního klidu
- Weigela - v létě kvetoucí prořezat po odkvětu, kvetou jen na starých výhonech

termín: ZÁŘÍ, ŘÍJEN, LISTOPAD, PROSINEC

- před nástupem zimy lze ještě o jednu třetinu až polovinu zkrátit keřové růže
- po opadu listů můžeme začít s tvarovacím a udržovacím řezem rostlin uvedených v první skupině, čímž si ulehčíme práci v lednu a v únoru

Dalšími pracovními operacemi v údržbě keřů je odplevelování, případné hnojení a závlhka, doplnění mulče v ploše keřů, případné ošetření jedinců napadenými škůdci a chorobami.

Travnaté plochy

V obci je návrh údržby rozčleněn dle třídy údržby:

- I. intenzivní třída základní údržba: 6x seč travnatých ploch,
- II. intenzivní třída základní údržba: 2x seč travnatých ploch,
- III. intenzivní třída základní údržba: 1 až 2x seč travnatých ploch

Doporučení na ošetřování trávníku:

- první kosení - v době, kdy je průměrná výška porostu 10 cm, kosí se na 5 až 6 cm, šetrně, ostře nabroušené ostří žacího nářadí
- celou plochu uválet
- další kosení - je vhodné udržovat výšku 4 cm, tzn. přibližně 1x týdně kosit
- kosit od 2. poloviny dubna do poloviny října
- pokosenou trávu odstranit

9 | ZÁVĚR

V obci je zastoupen vyvážený poměr ploch zeleně - je přítomna široká škála ploch s různou funkcí a využitím, proto nebylo nutné zakládat plochy nové. Vypracování návrhové části bylo konzultováno s panem starostou a do jednotlivých návrhů byly vneseny nové podněty. Navrhovaná opatření byla zpracována v obecné rovině formou studie - zjišťuje funkci vymezeného území, hodnotí jej a navrhuje jeho využití. Není podrobnou dokumentací pro provádění stavby. Pro vybranou plochu je pak nutné zhotovit podrobnější dokumentaci v podrobnosti realizačního projektu.

Obecně je nutné apelovat na zútulnění veřejných prostor, tedy ulic, a předzahrádek, ale i drobných segmentů zeleně jako jsou rozvojové plochy a obnovit jejich funkci. Návrhová opatření jsou v souladu s principy tvorby veřejných prostor vesnického charakteru. Byla podpořena přirozenost, autenticita a obecně bylo poukázáno na nevhodnost aplikování moderních trendů.